

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XXXIX. An viribus naturae cognosci poßit, Deum eße, & Vnum eße?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

IV. DE VIRIBVS LIBERI ARBITRII IN Naturalibus rebus.

QVÆSTIO XXXIX.

An Viribus natura cognosci possit Deum esse, & vnum esse?

CALVINVS *Inst.* 1. c. 2. & *lib.* 2. c. 2. fatetur ethnicos solo naturæ lumine generatim cognouisse Deum; quòd fit aliquis; at nescisse Deum verum, vnum ac solum esse.

Proinde LUTHERANVS Helhusius *l. de erroribus Pontificiorum*, ponit istud: Dicunt Romani in Catechismo, Posse Deum esse, & vnum esse lumine naturali cognosci. Id quod negant Luthero-caluinista.

SVADENT istis. I. Quia Ioan. 1. *Lux in tenebris lucet; & tenebra eam non comprehenderunt. In mundo erat, & mundus eum non cognouit.*

2. Aug. *l. 10. Confes. c. 6.* ait, *Cælum & terra clamant; ipse fecit nos, & non ipsi nos; surdis tamen canunt, nisi Deus altius misereatur.*

AVTOR. I. Mens humana per peccatum orig. non ita est læsa, vt nõ possit solis naturæ viribus multas veritates theoreticas & mæchanicas cognoscere. Constat inter omnes etiam aduersarios.

1. *Quia* nulla res destruitur propria operatione: sed Intelligere verum propria est intellectus operatio.

2. *Quia* non est impotentior intellectus intelligendo, quam sensus in sentiendo: sed hic potest sine auxilio gratiæ specialis sentire: ergo & is intelligere.

II. Deum esse, & Vnum esse solis

naturæ viribus cognosci potest.

1. Sic Scriptura in *Antichristo p. 4. q. 22.*

2. Sic & S. Patres: S. Iustinus Mart. Irenæus, Tertul. Cyp. Laët. *lib. 1. Instit. c. 3. Nemo est, qui sapiat, rationemque secum putet, qui non Vnum Deum esse intelligat.*

Ratio fauet. Quia si non posset cognosci naturaliter vnus Deus, fieret *Vel quia* obiectum est supernaturale: Non hæc; quia Sap. 13. *A magnitudine speciei, & creatura cognoscibiliter poterit horum Creator videri. Vt testatur demonstratio factæ à S. Patribus ex effectis naturæ: quod autem naturalibus doceri potest rationibus, non superat naturalem intellectum. Vel quia* actio intelligendi vnitatem Dei est difficilis, aut impossibilis. At nec hoc; Quia ubi affertur demonstratio, ibi assenti difficile non est: sicque nil opus speciali auxilio.

DICO AD I. Ea dicuntur de Christo; ac proinde de S. Trinitatis mysterio, quod naturæ soli incognoscibile est. *Dein*; vt lux illuminet tenebras; hæc tamen lucis sæpe prævalent. *Item*; lux relicta naturæ, in tenebris ignorantia lucet aliquantisper. Vnde S. Aug. in ep. ad Rom. *Quos arguit Salomon Sap. 13. non cognouerunt per creaturam Creatorem: Quos autem arguit Apostolus, cognouerunt; sed gratias non egerunt.*

AD II. S. Aug. ibi loquitur de Amore, non de Cognitione Dei; quod homines non, vt Deum cognouerunt, sic ament ac laudent.

QVÆ.